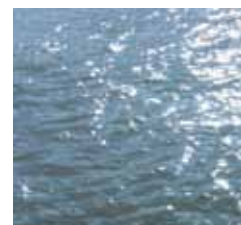

Lesbrief **Dijken**

waterschap
**Hollandse
Delta**

Kijken naar dijken

www.wshd.nl/lerenoverwater

Lesbrief Dijken

Informatie voor de leerkracht

Deze lesbrief wordt u aangeboden door waterschap Hollandse Delta. Met deze lesbrief willen we de kinderen uitleggen waarom werkzaamheden aan de dijk nodig zijn.

Dijken zijn in heel Nederland te vinden. Dijken beschermen ons tegen overstromingen van het zee- en rivierwater. Regelmatig hoogwater hoort bij onze watergebieden. Het kan echter wel voor overlast zorgen en zelfs risico's met zich meebrengen. Om de veiligheid in het gebied van waterschap Hollandse Delta te waarborgen, zijn verschillende dijken verhoogd en/of versterkt. Dit is nodig om achter te dijken veilig te kunnen wonen, werken en recreëren. In tegenstelling tot andere waterschappen heeft Hollandse Delta veelal te maken met zeedijken die langs de binnenwateren liggen. Deze zijn vaak nog steviger dan de rivierdijken langs bijvoorbeeld de Maas en Rijn.

De kinderen van nu zullen ook in de toekomst te maken krijgen met de gevolgen van de klimaatsverandering (waaronder meer neerslag). Daarom willen wij ze ook laten nadenken over het feit dat de grote rivieren in de toekomst méér water naar de Noordzee moeten afvoeren. En dat we daarom anders met water moeten omgaan. De vraag is of we de dijken kunnen blijven verhogen. De lesbrief nodigt kinderen uit om na te denken over andere maatregelen om wateroverlast in de toekomst te voorkomen.

Voor de leerkracht is een antwoordenblad bijgevoegd. Voor meer informatie over educatieactiviteiten van waterschap Hollandse Delta kijkt u op <http://www.wshd.nl/lerenoverwater>.

Antwoordenblad

Lesbrief - Dijken

1 Noem 8 provincies die zouden overstroomd met zeewater als er geen dijken of duinen waren.

1 Noord-Holland	5 Groningen
2 Zuid-Holland	6 Flevoland
3 Zeeland	7 Utrecht
4 Friesland	8 Overijssel

2a Hoe hoog staat het water op deze peilschaal?

- 0.10 m onder NAP

b Zoek jouw woonplaats op in de atlas. Hoe hoog of laag woon jij?

(afhankelijk van woonplaats)

c In het gebied waar jij woont zijn veel binnenwateren. Noem er eens twee in het gebied waar jij woont.

afhankelijk van woonplaats: Haringvliet, Grevelingen, Volkerak

Dijken langs rivieren

3a Via welke rivier komt het smeltwater Nederland binnen?

Rijn, Maas

b Wanneer zou deze foto genomen zijn, denk je? In de zomer of in de winter?

Zomer

c Waarom denk je dat?

Waterpeil in de rivier is laag.

De uiterwaarden staan droog.

Droge voeten...

4a De dijk in bovenstaand plaatje moet verhoogd worden.

Teken deze verhoging van de dijk. Denk wel aan de stevigheid!

Een verhoging aan de bovenkant, betekent eveneens een verbreding van de dijk.

b Welke dijk bij jou in de buurt is pas versterkt?

- Nieuwe Stadse Zeedijk (Stad aan 't Haringvliet)
- Kust van Voorne
- Flauwe Werk
- Dordtsche Kil
- Dijken langs de zuidkant en noordkant van de Hoeksche Waard
- Dijken langs het Spui

Meer dijkversterkingen vindt u op www.wshd.nl/dijkversterkingsprogramma

c Waarom was dit hier nodig, denk je?

Om het land achter de dijken te beschermen tegen het hoge rivierwater. Zonder stevige dijken en dijken die hoog genoeg zijn zouden we niet veilig achter de dijken kunnen wonen. De kelders zouden onder water staan en bij extreem hoogwater zou de dijk kunnen doorbreken waardoor het gebied overstroomt.

5 Waarom is het belangrijk dat de kleilaag van de dijk beschermd wordt?

De binnenkant van de dijk bestaat uit zand. De kleilaag zorgt ervoor dat het water wordt tegengehouden. De vette kleilaag is nagenoeg 'waterproof'. Zonder deze kleilaag zou het zand in de dijk zomaar wegspoelen. De dijk wordt onstabiel en stort in.

Overstroming

6 Wat zou jij meenemen als je plotseling je huis moest verlaten?

(Eigen invulling leerling)

Nog hogere dijken?

7a Kun je iets bedenken hoe je zelf het regenwater langer zou kunnen bewaren (vasthouden) op de plaats waar het gevallen is?

In een regenton.

b Wat zou de gemeente waarin jij woont nog kunnen doen om al het regenwater niet zo snel naar de rivier te laten stromen?

Het graven van extra vijvers en waterplassen.

c En het waterschap? Wat kunnen zij nog doen, denk je?

Het water in de sloten niet te snel wegpompen naar de grote rivieren. Het water zal daardoor in de sloten wat hoger komen te staan.

Singels en sloten breder maken, hierdoor kan er meer water opgevangen worden in het gebied.

Zuinig zijn op de dijken

8 Kijk goed naar de tekening. Waarom zouden de muskusratten gevangen worden?

De muskusratten graven gangen en holen in de dijk. De dijk wordt zo net een gatenkaas. Hierdoor komt de stevigheid van de dijk in gevaar.